

መሪሕነት ሀ.ግ.ሓ.ኤ ምዓስ ተጻይቅ?
(4ይ ክፋሊ)
ድኻ ዘገልገሎ ሃብታም ክኣ ዝተበደሎ ይቐጽር

ኣተሓሕዛ ተጋደልቲ ብኣብነታት፡
ኣተሓሕዛ ሓደ ውጉእ

1.ሓደ ብጻይና ነበረ። ስሙ ረሲዐዮ ግና። ተወልደ...ይመስለኒ። እዚ ሰብዚ (ስድርኡ ተረዲአም ኢዮም)ዓዓ፡ ዓደብዑር ሓደግቲ ኢዮ። ንሱ ኣብ ኣዲስ ኣበባ ምስ ኣቡኡ ኮይኑ ይምሃር ነበረ። ካብ ኣዲስ ኣበባ ትኻ ቢሉ ንሚዳ ተሰለፈ። ዝተወልደሉ ዓመት ብግምት 1959-1961 ኢዮ።(እዚ ሓበሬታ እዚ ሓደ ግዜ መራሕ-መስርዐይ፡ዘይተማህረ ስለ ዝነበረ፡ ኦርኒክ፡ ማለት ሊስታ ናይ ተጋደልቲ ግበረለይ ስለ ዝበለኒ ፈለጥኩዎ።)

ደንጎሎ ብሀ.ግ.ሓ.ኤ ክትትሓዝ ከላ መስከረም 1977 ብርቱዕ መቐሰልቲ ቆሰለን ሓንቲ ዓይኑ እውን ዓወረት። ብድሕሪኡ ናብ ሕክምና ከደ። ካብ ሕክምና ክኣ “ሓቂኻ” ተባሂሉ ኣብ መወዳእታ 1978 ናብ ኣሃዳና ተመልሰ።..... ሓደ ምዓልቲ ቃንዛ ምስ በርትዖ ምስ ሓካይም መስርዕን ጋንታን ተዘራረበ። እቶም ሓክይም ክኣ ብኣንቲ-ባዮቲካ ክፍውሰዎ ድሕሪ ምፍታኖም ካብ ዓቕሞም ንላዕሊ ከም ዝኾነን ፈወሲ ከም ዘይነበሮምን ነገርዎ። ብድሕሪኡ ኣብ ኣኼባ ናይ መስርዕ “ኣነ ዓይነይ ስለ ዝቐንዝ ዘሎኹ ካብ ብግዜ ለይቲ ዋርድያ ምወጻእ ነጻ ግበሩኒ። ቁሪ ለይቲ ንዓይነይ ቃንዛ ይገብረለይ ኣሎ” ቢሉ ለመንኡ ኣቐረበ።

ብዙሕ ግዜ ኣብ ሀ.ግ.ሓ.ኤ “ኣንቲም ደርቢ ሓረስቶትን ሸቃሎን፡ እዚ ውድብ ናትኩም ኢዮ። ምሁራትን ንኡስ-ብርጅታትን እቲ ሓይሊ ከይምንዘዕዎ ተጠንቀቐሎም።” ዝብሃል “ምዕዶ” ይዝውተር ነበረ። በዚ ምክንያትዚ ሓላፍነት ተሰኪሞም ዝንቀሳቐሱ ብዙሓት ዘይምሁራትን ሓደ-ክልተ ምሁራትን ነበሩ። ብወግዒ ዝፍለጥ ሓላፍነት ኣይነበሮምን። ግና ሓይሊ ከም ዝነበሮም ይፍለጡ ነቢሮም። (ሕጂ ተመሊሰ ክሓሰዕ እንከሎኹ፡ እዚኣቶም እቶም ኣባላት ሰልፊ ወይ ክኣ ኣባላት ናይ ሓለዋ-ሰውራ ኢዮም ነቢሮም ቢሉ ይግምት።)

እዞም ሰባት እዚኣቶም ነዚ ውጉእ ብጻይና ብከምዚ ዝሰዕብ ዘሸብር “ነቐፊታታት” ወቐዑዎ። እታ ዓይኛኻ ተሎኹኻ ስለ ዝኾነት ዛሕሊ ክኣትዎ ኣይክእልን ኢዮ። ክትቁንዝ ኣይቶኻልን ኢኻ። ሞራልካ ኣይተወድቐ። ነቲ ሓንቲ ዓይኛኻ ዝሸፈልካሉ ዕላማ ሙሉእ ህይወትካ ክተስዕቡሉ ኢዮ ዝግብኣካ። ነዛ ዓይኛኻ መሸቀጢ ትገብራ ኣሎኻ። ምእንቲ ካብ ቅድመ-ግምባር ክተንሳሕብ.....ወዘተ። ሕቶ ናይዚ ብጻይ እዚ ንምምላሽ ቀሊል እዩ ነቢሩ።ግና መሪሕነት ሀ.ግ.ሓ.ኤ ኣጸብዐይ እንተሃብኩዎስ ኢደይ ክወስዳ ኢዮ ብዝብል ምሳሌ ተመሪሖም ነዚ ብጻይ ገጽ ክሸልእዎ መደቡ።

እዚ ውጉእ ብጻይና ሓፍ ብምባል፡ ነቲ ኩሉ ዝተጠቐየ ሓሶት ምኻኑ ድሕሪ ምግላጽ፡ ኣብ ዘረባኡ ሕርቃን ወሸሽሉ እሞ፡ መራሒ መስርዕ (ክፍለ) ነጥቢ ስነ-ስርዓት ብምባል ዘረባኡ ኣቐረጸ። ተነቐፊሉ ምስ ተባህለ እዚ ውጉእ ብጻይና እምቢ በለ። በዚ ምክንያት ኣዚ ክኣ እዚ ውጉእ ብጻይና ኣብ ዓዲ-ሻኻ (ኣብ ድፋዕ ገረሚ ከሎና ኣብ ክልተ ቂነ ሓንሳብ ንዓዲ ሻኻ ከይድና ነፅርፍ ነበርና። ሓደ ሓደ ግዜ እውን ንወዲ-ቶኹል ካብ መራሕቲ ኣፍቂድና ንዕድሞ ነበርና። ወዲ-ቶኹል ወዲ ብሪገደይ ኢዮ ነይሩ። ወጩ መራሕ-ብሪገደይ ነበረ።) ብረቱን ዕግቐን ገይሩ ካብ ዓዲ ሻኻ ናብቲ ማይ ዝነበሮ ሩባ ገጹ ወሲዶም ንቁልቁለትን ንዓቀቦትን ገጹ ኣንፋሳኹዎ። ብድሕሪኡ እውን እንተኾነ መቐጻዕቲ ቀጸለ። ብለይቲ እውን ዋርድያ ይወጽእ ነበረ።

እዚ ጉዳይ ዚ ናብ ኢድ ሓካይም ክሓልፍ ምተገብአ። ግና ኣይተገብረን። ብድሕሪ ኩናት ገረሚ ነዚ ሰብ እዚ ኣይርእኹዎን። ግና ድሕሪ ምወዳእ መግዛእቲ ኢትዮጵያ ስድርኡ ከም ዝተረድኡ ሰማዕኹ።

2.ብጻይ ኣፍወርቂ፡ ዝተወልደሉ ዓመት ብግምት 1940 ኣቢሉ ይኸውን። ቁሩብ ሰሙናት ድሕሪ ውግእ በለዛ (በለዛን ዓዲ ንፋስን ዝተታሕዘሉ ግዜ) ጸላኢ ንከባቢ ዓንሰባ (መቐርካ ይመስለኒ) ገጹ ደፊኡ ነይሩ። እቲ ቦታ ብልክዕ ምፍላጡ ግን ነዚ ክብሎ ደልዩ ዘሎኹ ብዙሕ ኣገዳሲ ኣይኮነን። ግና ጸላኢ ብርቱዕ መድፋኣቲ ገቢሩ ነበረ።

(ኣብ ሀ.ግ.ሓ.ኤ፡ ተዳሎ፡ ተበገስ፡ ህጀም፡ ተኩስ ..ወዘተ እምበር ኣበይ ክምዘሎኻን ናበይ ከም ትኸይድ ዘሎኻን ዕለት ክንደይ ከም ዝኾነን ስዓት ክንደይ ከም ዝኾነን ኣይነግሩኻን ኢዮም። እንተ ሓተትካ ክኣ፡ ኣንታ ጃሱስ ካበይ ተበገስካ ናበይ ንምብጻሕ ኢኻ? ይብሉኻ።እቲ ቁሩብ ፍልጠት ካብ ነቲ ከባቢ ዝፈለጡ ተጋደልቲ ስለ ዝሞልቐ ኢኻ ትረክቦ)

ኣነ ኣብዚ ግዜ እዚ ኣፋውስ ከምጽእ ተባሂለ ናብ ሕክምና ፍልፍል ብቦጠሎኒ ተልኣኸኩ። ኣነ ብወንይ ኣብዚ ኢድ-ብኢድ ምጥፋእ ዝነበሮ ውግእ ኣይተኻፈልኩን።

ብጻይ አፍወርቂ ግን አብዚ ቦታዚ ብርቱዕ መቐሰልቲ ቆሲሉ አብ ሕክምና ፍልፍል ረከብኩም። እነ ብዙሕ ከይጸናሕኩ ንኳዜን (ንበለዛ ዝጥምት ድፋዕና) ተመለስኩ። ደቂ ጋንታይ ክኣ ውግእ ወዲእም ናብ ኳዜን ተመሊሶም ጸንሑኒ። ብዛዕባ ብጻይ አፍወርቂ ከምዚ ዝሰዕብ ክዛረቡ ሰማዕ ኩዎም፣ ናብ ጸላኢ ሰሊሙ። ሃዲሙ።...ወዘተ።

እነ ባዕለይ ብርቱዕ መቐሰልቲ ከም ዝቐሰለን ምናልባት ኢዱ ክትቁረጽ ክም ምጂናን ነገርክዎም።

እቲ መልሲ ግን ዘሕዝን ነበረ። “እዚ ትብሎ ዘሎኻ ሓቂ ክኸውን ኣይክእልን ኢዩ። ክውጋእ ከሎ ስለ ዘይርእዮ ባዕሉ ኢዮ ብብረቲ ተወጊኡ።” በሉኒ። ግና ክንፈልጦ ዘሎና ብመራሕቲ ወይ አባላት ሰልፊ ዘይፍቀድ ዘረባ ስለ ዘይነበረ፣ እዚ ዘረባታት እዚ ብእኣም ዝተባረኸ ኢዩ ነይሩ። ብጻይ አፍወርቂ ናብ ኣሃዱኡ ኣይተመልሰን። ምናልባት እውን ተሰዊኡ ይኸውን። እቲ ቀንዲ ኣገዳሲ ነገር፣ ማለት አብ ሊሰታኣም ከም ዝቐሰለ ዘመዝገቡዎ ኣይመስለኒን። እቲ ዓይኑ ዝጠፍአት ብጻየይ ብድሕሪ ውግእ ኣፍደዪ ኣይረከብኩዎን። ስድርኡ ከም ዝተረድኡ ግን ኣረጋጊጸ።

እነ ግን ሓንቲ ትምህርቲ ተማሂረ፣ እነ እንተ ተሰዊኣሰ፣ ስመይ ክኸበር ክነብር ኢዩ ዝብል ዝነበረኒ ሓሳባት መኸነ። እምብኣር ዝተሰውኡ ክኣ ከም “ሰለይቲ” አብ መዝገብ ታሪኽ ክጽሓፉ ኢዮም፣ በልኩ። በዚ ምክንያት እዚ ክኣ እታ ተጋዳላይ ዝጽበዎ ዝነበረት እንኮ ደሞዱ እውን ርግጸኛ ከም ዘይኮነት በርሃለይ።

ክቡራት ኣንበብቲ፣ “ድኻ ዘገልገሎ ሃብታም ክኣ ዝተበደሎ ይቐጽር” ከም ዝብሃል፣ መሪሕነት ሀ.ግ.ሓ.ኤ ተጠቂምካ ደርቢ ዝዕላምኡ፣ እቲ ኣገልገልት ዝገበሩሉ ኣይምዝግቦን ኢዩ።

ብዓቢዩ አብ ማይ-ሓባር ዝተገብረ ቅትለት ኣብነት ይኹንኩም። መሪሕነት ሀ.ግ.ሓ.ኤ ናይ ዝበደልዎ መዝገብ ጥራሕ ኢዩ ዝሕዝ። ስለዚ ኩልና ትሓባቢርና አብዚ መዝገብ እዚ ክንምዝገብ ንፈትን ምእንቲ ኣብ ሃገርና ጽሓይ ክትበርቕ። ከምዚ እንተ ገበርና፣ ብሓገዝ ኣምሳኽ ሓደ መዓልቲ ኤርትራውያን ነንሕድሕዶም ተፋቂሮም ምስ ጎረባብቶም ብፍቕርን ብእንካን-ሃባን ዝነብሩላ ቀርኒ-ኣፍሪቃ ክትፍጠር ዘይሕለል ትምኒተይ ኢዩ።

ካብ ሓደ ጸላኢ አብ ውሽጢ ገዛሰ፣ ሽሕ ጸላእቲ ብደገ ይሕሹ። እቲ ናይ ሃገርና ጸገም እዚ ኢዩ። ዓዋሉ መሪሕነት ሀ.ግ.ሓ.ኤ እንገራና በሊዖም ብዘወጽእዎ ቀላጽምን አብ ገዛና ተቐሚጦም ብዝፈለጥዎ ድኻማትናን የጽኑቲና ኣሎዉ። እዚ “ወያኔ ዕድል ከለኣሙኒ እምበር ኣነሰ ደሞክራሲያዊ ኢዩ” እናበለ ህዝብና ዘጽንት ዘሎ ተመን-ገዛ፣ ንሱ ኢዩ ቀንዲ ጸላኢና።

ዘልዓለማዊ ዝኸሪ ንስዉኣትናን “ሰለይቲ” ተባሂሎም ዝተቐትሉ ኣሕዋትናን ሰላምን ፍትሒን ንህዝብናን እሱራትናን ውድቀት ንልጅ ኢሳያስን ደቀ መዛሙርቲን

ይቕጽል።

ሓጎስ ወልዱ
Fax +491212514376271 ገይርኩም ስደዱለይ።
ካብ ኤዉሮጳ 00491212514376271 ገይርኩም ስደዱለይ።
knzareb@gmx.de